
Dixx ta' l-Istejnles Stil

Paul P. Borg

1

Qatt rajtu qattiela?

Jiena mhux sa ngħid x'jisimni. Irrid nibqa' anonima għax jien mhux mara bħall-ohrajn kollha.

Qatt kontu mexjin fit-triq u rajtu mara u għedtu, ara, dik qattiela? Bagħla, qattiela...

Jekk tharsu madwarkom taraw kullimkien hafna nies għaddejin fit-triq, taraw lil kulhadd għaddej fuq xogħlu. min sejjer ix-xogħol, min sejjer jixtri, tfal sejr in l-iskola, u l-bqija. Jiena nhoss bħal dawl mixgħul fuqi biss, dawl qawwi biex kulhadd jarani sewwa lili u biex kulhadd jagħrafni talli jien: qattiela.

Qatt għamiltu xi operazzjoni? Qatt kontu lebsin l-abjad mimdudin fuq streċer deħlin għall operazzjoni? Tiftakruh dak id-dawl qawwi qawwi fuqkom? Tiftakruhom fuqkom l-ispeċjalisti lebsin l-aħdar, bil-komma qasira lesti għalikom? Tiftakruh dak id-dawl? Dak id-dawl għadni narah jien. Dak id-dawl għadu mixgħul qawwi fuqi u ma nistax inneħhih minn quddiem għajnejja. Bħallikieku dahal f'moħhi għal dejjem. F'ruhi u fi ħsiebi. Għalhekk irrid nibqa' bil-velu. Jien qattiela u jien beżżiegħa.

2

Jien kont omm u jien mietli ibni. Jien kont tqila u qatluli lil ibni. Lili qatluli lil ibni.

Qatt rajtu mara li qatlulha lil binha?

Jiena wahda minnhom.

Izda lil ibni jien hallejthom joqtluhuli. Jien hallejthom . Anzi hallasthom, ikkonfoffajt magħhom biex lil ibni joqtluh. Għedtilhom jien biex lil ibni joqtluh.

Ma titwerminx hux. Izda hekk hu. Hekk hu...

Kont hrigt tqila u kont domt tqila. Kont nagħmilha ma' wieħed nafu. Kont nahseb li ninħabbu u hariġni tqila. Kien sa jkollna tarbija.

Issa għamilniex tajjeb jew le meta hariġni tqila, ma jfisser xejn. Kien bniedem tal-familja u jien kont hadt grazzja miegħu. Hu kien iħares u jien kont qbadtu jħares. Imbagħad la hu ma seta' jirreżistini u lanqas jien ma stajt nirreżistih. Ĥsibna li kien dellna tqil għax għamilna darba u nqbadt mill-

ewwel. Ma nafx x'kienet il-ġibda li kien hemm bejnietna. Naf li meta ħarisna lejn xulxin jien fhimtu u hu fehemni.

Kont bdejt naħseb li b'daqshekk ma fiha xejn wiehed iħares lejn l-ieħor. Ma jagħmel xejn ħażin jekk bniedem jifrah bi bniedma. Għaliex għandu jkun hemm il-ġwidi tas-soċjetà? Għaliex għandu jkun hemm il-liġijiet li jordnawlek x'taħseb u tagħmel, x'tgħid u xi thoss?

Uff! Xi dwejjaq!

Xi dwejjaq dawn il-liġijiet u dawn ir-regolamenti tas-soċjetà! Għaliex ma ngħixux proprju kif inkunu nixtiequ fil-mument?

Kien sa jkollni tarbija u issa x'gara qabel f'it li xejn jgħodd għaliha.

U qed ngħid dan biex min jaqra jitgħallem.

Jien lit-tarbija ma ridthiex. Kont imdejjaq tgħid kemm li kont tqila. Ma ridtha b'xejn. Kont nibzà. Kont beżagħna għax f'ħajti ma stajtx inhalli spazju biex ikollni tarbija. Kont irrid ngħix kif irrid jien u kif jogħgħob lili u lili biss u ma stajt qatt insib xkiel ta' tarbija ma' saqajja.

Fuq kollox ma kont irrid li jsir jaf hadd li kont inqabdt bit-tarbija ta' dak il-bniedem. Lanqas lil tal-familja. Lill-ħbieb.

Lis-soċjetà kollha kemm hi. Ma ridt bl-ebda mod li din it-tarbija ttellifni l-ħajja li kont għaddejja. Ma kienx hemm wisa' għaliha.

Jien ridt biss nibqa' għaddejja l-ħajja li kelli qabel. Kien hemm xi hadd kienu qalli biex nara niżzewiġx. Izda ma kienx hemm ħsieb ta' żwieġ f'ħajti. La għalissa u lanqas għal imbagħad. Dik kienet ħajti. Inħares, inhobb, ingawdi, noħroġ ...

3

Il-mistoqsija x'sa nagħmel f'it li xejn staqsejtha u f'it li xejn ħsibt fuqha. Rajt biss kemm sa nonfoq biex lit-tarbija nehles minnha minn go fija.

Xi hadd kien semma l-Knisja u mhux Knisja. Twemmin u mhux twemmin u jien kont dhakt. Għeditilhom ma jikkompplikawx l-affarijiet aktar milli kienu.

Xi hadd kien semma l-qtil u mhux qtil, il-Kmandamenti, u jien kont dhakt. Għidtilhom ma jħawdun aktar milli kont.

Xi hadd semma l-abort u jien waqaft naħseb. Tafu xi jfisser abort? Xi jkun dan l-abort?

Hawn abort naturali meta l-mara tiflew it-tarbija għax in-natura hekk trid. U hawn abort bħalma għamilt jien fuqi biex lit-tarbija go fija nneħhiha. Ma nħallihiex tgħix aktar. Biex lit-tarbija noqtolha. Mhux noqtolha b'daqqa ta' sikkina. Lanqas inħanxrilha għonqha. Lanqas nifgaha. Lanqas bil-velenu. Xejn minn dan. Izda billi ma nħallihiex tikber kemm għandha tikber. Hallejthom idahħluli l-ghodda go fija, jgħawru go fija u jneħhu lil ibni minn go fija.

Dak hu abort. Qed tifhmu xi jfisser abort?

Izda għamiltu u hallast ħafna flus.

L-ewwel tawni *injection* u ma hadmitx. Imbaghad qghadt naqbez minn fuq is-siggu, halli naqta' lil dak li kien qiegħed imqabbad miegħi, go fija.

Izda għalxejn. Kien kollu ta' xejn għax ma stajtx inkorri.

Imbaghad l-abort. L-ghodda u l-abort. Id-demmi.

Niftakar dħalt għand it-tabib, nezzgħuni u middewni fuq streċer abjad. Kien hemm ħajt miżbugħ abjad. Kont liebsa libsa bajda. Kien hemm dawl abjad fuqi. Kien hemm ners liebsa l-abjad. Imbaghad il-kliem heġu. Il-kliem abjad biex inqawwi qalbi. Il-firma tal-karta bajda. Il-ħlas. Tibzax, tibzax ... tibzax ...

Ma kontx qed nifhem x'qiegħed isir sewwa sew. Imma kien hemm l-iħirsa madwar il-kamra. Kien hemm l-iħirsa libsin bojod iduru u jduru u jitbissmuli u qaluli biex nagħlaq għajnejja. U jien għalaqt għajnejja. U f'daqqa wahda bdejt nibza' għal dak li kien hemm, go fija. Bħal xtaqt inħallih jikber. Inħallih isir xi hadd, isir xi ħaġa... bla naf għaliex ftakart f'tifla fil-ġnien tad-dar t'ommha timbotta pramm ċkejna u pupa go fiha ... Ftakart f'tifla l-mużew. Kont insejtha lil dik it-tifla qabel. Kont insejthom il-malji twal li kellha sa nofs daharha. Ftakart f'tifla l-knisja fil-Milied. Ftakart f'tifla l-iskola titgħallem it-tables u l-verbi bl-Ingliż. *I am. You are. He is. She is...* Rajtha liebsa l-abjad meta għamlet il-Precett. Meta għamlet il-Grizma. Waqt il-party id-dar. Biki go fija.

Imbagħad tingiża rqiqa rqiqa. Il-kappa ma ħalqi. Hassejt bħal nghanas ġeġ fuqi...

Dak il-ħin ħsibtni riekda imma smajt il-biki go fija. Smajt l-għajta go fija. Smajt lil xi hadd jitlob ħniena. Iħares bil-ħniena għax għadu ma jafx jikellem. Bħal xtaq ikellimni izda kliem ma kienx jaf, jahasra, u seta' biss iħares... Bħal meta jkun hemm xi hadd qed jegħreq u jitlob idejk għall-għajnuna u jien idejja ma ħriġthiex.

Bħal meta jkun hemm xi hadd qiegħed f'xifer ta' rđum sa jaqa' għal isfel u jitlob b'ħarstu taqbadlu jdejh biex ma jmutx u jien idejja ma ħriġthiex. U smajt l-għajta fgata tidwi waqt li ibni tbiegħed u tbiegħed f'dak il-baħħ tal-mewt, lil ibni komplejt nimbuttah għal isfel.

Bħal meta toqtol fenek u ma toltux sewwa u joqgħod iħares lejki, għadu ħaj, b'ħajta demmi ma' ħalqu, ħarstu bla saħħa, jitlob ħniena, ma jistax jikellem...

Bħal meta jkun hemm xi hadd qiegħed f'xifer in-nar sa jaqa' u jinħaraq u jitlob idejk u jien idejja ma ħriġthomx. U smajt l-għajta fgata, bikja tidwi 'l fuq mill-fjammi. U kien hemm ibni tarbija qiegħed jinħaraq...

Deherli li rajt lil ibni jitlobni bil-ħniena biex jgħix.

Deherli li rajt lil ibni jitlobni ma nħallihx ibati għax kien qiegħed iweggħa. Jahasra, kienu qed iweggħuh...Kienu qed jagħfsulu rasu zghira zghira. Kienu qed jaqtgħulu l-kurdun minn ma' ġismi.

Rajtu jagħraq l-għaraq tad-demmi. Id-demmi jinħasar minn rasu bħallikieku sponza mxarba qed tingħafas u tqattar u tqattar. Rajtu jitlobni naqbez għalih. Mħux jien ommu?

Lehnu mhux smajtu. İzda hassejtu ġo fija.
Il-karba mhux smajtha. İzda hassejtha ġo fija.

4

Imbagħad rajt id-dixx ta' l-istejnles stil, ileqq, u kien hemm tiċpis tad-demmm ġo fih. U kien hemm biċċiet bojod ġo fih. Biċċiet ma jiċċaqalqux li harġu minn ġo fija. Farkiet ma jiċċaqalqux. Qaluli li dak kien sa jkun ibni kieku hallejtu jikber u jghix. Qaluli dak kollox, qed tara kif ma wegġajtx. U dak it-tifrik abjad jien rajtu jiċċaqalqu. Donni rajtu jiċċaqalqu jistaqsini ghaliex hallejtu jbati daqshekk. Deherli li rajt il-qtar tad-demmm tal-biża' li kellu għadhom fuq xbinu, ibsin, mghaqqdin. Rajtlu xbinu mbengel. Imma qaluli li dak ma kienx tbengel.

Rajtlu harstu miksura ghax ma kien hemm hadd jipprova jghinu u jsalvah, hallewh wahdu wahdu bla ma kien hemm hadd hadd jghinu f'dan l-univers kollu kemm hu. Hadd hadd hadd...

Għalhekk għeditkom li jien qattela.

Dak li kien hemm fid-dixx tal-hadid ileqq, kien sa jkun ibni li sallabtu jiena stess ghax ridt jiena stess. Lil dak li harġu minn ġo fija staqsejthom x'sa jagħmlu bih. Qaluli li kienu sa jarmuh. Staqsejthom fejn. Qaluli ma nibqax nahseb u talbuni nikkalma. Imbagħad tawni *injection* biex nergà norqod fit.

U hlomt bin-nar, hlomt bin-nar qieghed jahraq lil dak il-ġisem ċekjen ċekjen u hu ma jistax jiċċaqalqu ghax issa żgur li bla sahha u bla tama. Jew jarmuh fil-hamrija, jarmuh fir-ramel, jarmuh fit-terrapien. U jien ilmahtom jarmuh fit-trab tat-triq bhal meta tinfes wirdiena jew ġurdien mghaffeg minn karozza b'demmu sparat madwaru u mdellek mal-qatran. U bdejt nghajjat ghax ma ridthomx jibqghu jwegġghuh lil ibni. Ridthom jarmuh fil-ġnien, ridthom jarmuh fil-ġnien fejn dik it-tifla tilgħab bil-pramm u bil-pupi kollha ferh u hena fuq wiċċha u ġo qalbha... Ridthom jarmuh qalb il-fjuri tal-ġnien...

Niftakar qomt niġri kollni demm minn fuq is-sodda f'dik il-klinika. Ġiet quddiem ghajnejja dik il-mara b'binha fi hdanha. Kienu għadhom kif inizzlul mejjet minn fuq is-salib.

Bla naf ghaliex bdejt nibki kemm niflah ghax ridt lil ibni lura ġo fija.

Jistà jkollni iben iehor, iżda lil dak hallejthom inehhuhuli u ma jistà jghix qatt issa. Qatt qatt qatt...

Issa jien ikollni nghix b'dil-bikja f'qalbi. Kultant nara tifel ċekjen sejjer l-iskola, jilgħab ma' shabu, jiġri wara l-friefet, jiġri wara l-hamiem Putirjal...

Issa jien ikollni nghix b'dil-bikja fi hsiebi, kull fejn indawwar mohhi. Kultant nara ġuvni sabih, sejjer l-università, sejjer ix-xogħol, jixtri karozza...

Mhux veru li tinsa.

Mhux veru li jghaddi kollox. Mhux veru, mhux veru.

Id-dixx ileqq ta' l-istejnles stil u dik il-hlejqa ġo fih għadhom ġo qalbi.